

istedetfor med bedæffet Hoved. Dette kan give Anledning til Misfjendelse. Sæt f. Ex., at der var et saadant Tilfælde, hvor der var Tvivl, om en Person af den jødiske Troesfjendelse havde aflagt en sand Ed, saa vilde denne Tvivl bestyrkes, hvis han aflagde Eden med ubedæffet Hoved. Jeg anseer derfor ikke denne Ceremoni for ganske bethdningsløs, jeg troer, at enten maatte disse Ord være aldeles ubeladte, eller ogsaa maatte der være en bestemt Betegnelse af, at Eden skulde aflægges enten med bedæffet eller med ubedæffet Hoved, og jeg vilde i saa Henseende foretrække det Endringsforslag, der var stillet i Landstinget, men der blev forkastet, nemlig det, at den Sværgende med Undtagelse af ugifte Fruentimmer under Edsfæstelsen skulde staae med bedæffet Hoved. — Ogsaa § 2 anseer jeg for mindre heldig; der er nemlig i denne Paragraf den samme Ubestemthed som i Slutningen af § 1. Enten maa det efter den jødiske Religions Bestemmelser være tilladt at aflægge Eden paa Helligdagene, eller ogsaa er det ikke tilladt; men her overlades det til den kristne Dommers Bestemmelse, altsaa til Vilkaarligheden, hvorvidt det skal betragtes som paa- trængende nødvendigt at aflægge Eden paa en af Sødernes Helligdage. Jeg skal imidlertid, hvis der ikke maatte være Stemning for at stille Endringsforslag i denne Retning; ikke selv stille noget, idet jeg erkjender, at dette Lovudkast i Landstinget er blevet behandlet med særdeles Omhu og med alle de Hensyn, der bør tages.

C. Nimestad: Jeg troer, at der til Grund for den ærede sidste Talers Udtalelser laa en Misforstaaelse, en Forveksling af, hvad der efter den jødiske Religion er en nødvendig Betingelse for Edens Gyldighed, og hvad man, for at imødekomme visse religiøse Følelser hos denne Religions Bøffendere, kan finde sig foranlediget til at foreskrive. Dette viste sig allerede ved hans Bemærkninger med Hensyn til § 2. Naar det saaledes hedder, at mosaiske

Troesbøffendere maae ikke, naar de undflaae sig derfor, tages i Ed om Løverbdagen, eller paa deres Helligdage, undtagen naar det er paa- trængende nødvendigt, da er denne Bestemmelse jo ikke tagen, fordi man har meent, at Eden aflagt paa disse Dage ikke skulde være gyldig. I saa Fald vilde Undtagelsen jo ganske vist være urigtig; men den er givet, fordi det med Hensyn til deres religiøse Følelser kan være ønskeligt, at de fritages for at aflægge Eden paa Løverbdagen og paa deres Helligdage, hvilket Hensyn imidlertid maa bortfalde i det Dieblit, at det i Retfærdighedens Interesse er nødvendigt, at Eden aflægges paa en saadan Dag. Det Samme gjælder om den ærede Talers Bemærkninger med Hensyn til de Ord i Slutningen af § 1: „Om den Sværgende under Edsfæstelsen vil staae med bedæffet eller ubedæffet Hoved, beroer paa Bedkommende selv“. Sagen er, at efter Alt, hvad der foreligger, maa det antages for godtgjort, at det ikke er nogen Betingelse for Edens Gyldighed efter jødiske religiøse Begreber at staae med bedæffet Hoved; men paa den anden Side maa det ansees for opløst, at der hos Mange findes den Anskuelse, at de ikke bør nævne Guds Navn uden med bedæffet Hoved; her mene Nogle, at de kunne gjøre det, naar det kun ikke skeer paa Hebraisk, Andre mene det Modsatte. Men netop derfor er denne Bestemmelse fuldkommen paa sin Plads; thi hvis den ikke fandtes, saa vilde det kunne falde Dommeren ind at fordrø, at den Sværgende skulde tage Hatten af, hvad der jo er en almindelig Fordring til Folk, der befinde sig ligeoverfor Retten; men Saadant vilde i enkelte Tilfælde saare Bedkommendes religiøse Følelse, men at det skulde have nogen virkelig reel Betydning med Hensyn til Edens Hellighed for den Sværgende, det kan jeg ikke antage. Indlader man sig først paa Rasuistik, som den ærede Taler omtalte, saa er der jo ikke noget Sted, hvor man kan standse, saa turde vi heller ikke lade den Ceremoni bortfalde, at den Sværgende berører den hellige Bog, saa turde vi overhovedet ikke lade nogen af de ved